

Háda Béla¹

Ázsia és a világrend átalakulása – Előszó a *Nemzet és Biztonság* tematikus számához

Amikor 2020 elején kitört a koronavírus-világjárvány, erősen kételkedtem abban, hogy ez egyúttal új időszámítás kezdetét is jelentené a világ országainak életében. Önmagában nem is jelentette, de gazdasági hatásaival összefonódtak a 21. század harmadik évtizedéből eddig eltelt időszak további válságainak (a globális ellátási rendszerek akadozásának, az orosz–ukrán háborúnak, a vörös-tengeri konfliktus kieleződésének és a nyomukban járó gazdasági problémáknak) a következményei. Ezek együtt pedig már olyan lélektani hatást gyakorolnak, ami egyre erősíti a vélekedést: új történelmi korszakba léptünk, és a világ talán nem lesz többé ugyanolyan, mint 2020 előtt volt. Ehhez járul – szinte természetesen – az amerikai–kínai rivalizálás egyébként régóta előre látható erősödése, ami a szuperhatalmi szembenállás visszatérésének lehetőségét veti fel a nemzetközi kapcsolatokban. Hogy mindezt évtizedekkel később is így látjuk-e majd, annak megfejtése szerencsére nem lehet feladatomban. Roppant érdekes látni azonban, ahogy mindezek a jelenségek összekapcsolódnak az ázsiai térség felemelkedéséhez fűződő, hosszú ideje jelen lévő várakozásokkal. Magától értetődő volt ugyanis, hogy a szemünk előtt zajló változások – a világrend poszthegeemoniális fejlődési stádiumának valószínű beköszönte – Ázsia országainak külkapcsolatainak és nemzeti stratégiai törekvésein is nyomot hagynak majd. Ez pedig mindenképpen figyelmet érdemel egy biztonságpolitikai szakfolyóirat részéről.

A *Nemzet és Biztonság* e tematikus számát tehát, amelyet az olvasó a kezében tart, azon reakcióknak szenteltük, amelyeket az egyes ázsiai államok és államcsoportok adnak a világrend átalakulására. Elsősorban az érdekelt bennünket, hogy miként igyekeznek biztosítani helyüket az amerikai–kínai rivalizálástól egyre inkább meghatározott nemzetközi rendben, milyen kihívásokkal küzdenek, vagy éppen lehetőségeket látnak maguk előtt. Persze az itt olvasható hét tanulmány nem érinthet minden, ezzel kapcsolatban felmerülő kérdéskört, de még csak minden államot sem, mégis igen részletes bepillantást tesz lehetővé a térség hatalmi egyensúlyának átalakulásába. Csoma Mózes Észak- és Dél-Korea eltérő út választását mutatja be, rávilágítva a szövetségi kapcsolatok növekvő jelentőségére a részükről. Klemensits Péter a Fülöp-szigetek külpolitikájának kritikai elemzését végzi el Rodrigo Duterte nagyhatalmakhoz fűződő stratégiáinak áttekintésével, nem mellesleg pedig összeveti ezt ifjabb Ferdinand Marcos elnök gyakorlatával. Szakáli Máté az ASEAN nemzetközi pozíciójának megővésére, illetve erősítésére irányuló törekvéseit magyarázza a státuszelmélet alkalmazásán keresztül. Antal Gábor a kínai haditengerészet fejlődését

---

1 Háda Béla a Nemzeti Közszerológati Egyetem John Lukacs Intézet Stratégiai Védelmi Kutatási Program tudományos munkatársa. E-mail: Hada.Bela@uni-nke.hu

vázolja fel tanulmányában, történelmi kontextusba helyezve az egész folyamatot és óvatosságra intve a túlzott optimistákat annak jelenlegi eredményeit illetően. Eközben Pomogács Péter katonai logika mentén mérlegeli azon elméleti forgatókönyvek valószínűségét, amelyek a szárazföldi Kína és Tajvan szigetének háborús eszközökkel történő egyesítését célozzák. Kemény János pedig a sokak által elfeledni kívánt Afganisztán manapság betöltött szerepét értelmezi a nemzetközi rendszerben. Végezetül e sorok szerzője Dél-Ázsia hatalmainak stratégiai lehetőségeit veszi számba a változó világrendben.

Azzal a reménnyel adjuk tehát át az olvasónak a *Nemzet és Biztonság* e tematikus számát, hogy vele hozzájárulhatunk kissé az Ázsiában zajló, a globális hatalmi egyensúly jövőjét is meghatározó átalakulás megértéséhez. Tudva persze azt is, hogy az itt elmondott történetek tovább folytathatók lesznek majd az előttünk álló, kétségkívül hallatlanul izgalmas korszakban.